

En glemt tradisjon Brenning av lokal kalkstein i feltovn/kalkmile på Røros

Nordisk Forum For Bygningsskalk Stockholm 2013

Jon Holm Lillegjelten, Rørosmuseet

Røros fra kirketårnet

Røros 1953

Røros kirke – Bergstadens Ziir

Røros Kirke

RØROSMUSEET

BYGNINGSVERNSENTERET

Pro Memoria!

I følge de gunstige forrører Pro Memoria af 7de December f. A. for os,
 nogle gange mere, grundet for at gøre Durslag med en prædiken af Lem,
 pastor i samme Kirk, som Minner for Neuman for forslædet han kommer
 til Løst, og angik os vi skal ikke med fuldkommen Dyrke han skønner os,
 og gaaet om Løstingen, for vi dog skonee giort følgende Besagning.
 til Antagelse af den skonee at sunde lid Tid.

Iudkiend skun Besagning og Forsat af de best. Oion, suenith
 som liden Tid sig i Minner og i Kirk, som ikke dog vil funde
 til Besagning og de skonee fuld forslæde kommer til at sig
 om af de skonee Tid.

Monaas den 26de April 1779.

G. Liort

Mantz

H. Floer

Kalkbrenning ved kirkebygging 1780

- Kjørt 1005 hestlass med kalkstein fra Tolga, ca 3 mil vei. Returlass med malm.
- Brent i feltovner ved kirka
- Murmester Mohr fra Trondheim fått lønn for kalkbrenning i 43 døgn

Kalkbruddet på Tolga

RØROSMUSEET

BYGNINGSVERNSENTERET

Kalkstein

RØROSMUSEET

BYGNINGSVERNSENTERET

Saltsyreprøving

Kalkbrenning Oviken mai 2011

RØROSMUSEET

BYGNINGSVERNSENTERET

Ovnen ferdigbygget

Deltagere på kalkbrenning 2011

RØROSMUSEET

BYGNINGSVERNSENTERET

Kalkovnen tennes

RØROSMUSEET

BYGNINGSVERNSENTERET

Brenning starter

RØROSMUSEET

BYGNINGSVERNSENERET

Under brenning

RØROSMUSEET

BYGNINGSVERNSENTERET

Etter brenning

RØROSMUSEET

BYGNINGSVERNSENTERET

Lesking underveis

RØROSMUSEET

BYGNINGSVERNSENTERET

Brent stein til lagring

Korte fakta om brenningen

- Bruddstein tatt ut til brenning: 1,5 m³
- Mengde ved som gikk med: 3 m³ (Furu og bjørk)
- Brennetid: 55 timer
- Sluttprodukt: ca 0,75 m³ brent kalkstein

RØROSMUSEET

BYGNINGSVERNSENTERET

Lesking 6.12.11-4

RØROSMUSEET

BYGNINGSVERNSENTERET

Lesking 6.12.11-1

•Lesking 6.12.11-2

•Lesking 6.12.11-3

RØROSMUSEET

BYGNINGSVERNSENTERET

Lesking 6.12.11-5

RØROSMUSEET
BYGNINGSVERNSENTERET

Hyttstuggu

RØROSMUSEET

BYGNINGSVERNSENTERET

Krutthuset på Skandsen

RØROSMUSEET

BYGNINGSVERNSENERET

Røros kirke 1888

RØROSMUSEET

BYGNINGSVERNSENTERET

Videre arbeid

Momenter vi ønsker å undersøke videre

- Laborietester av kalken
 - Innhold av elementer som gir hydrauliske egenskaper
 - Sammenligne med kalkmørtel benyttet i Røros kirke, Hyttstuggu og Krutthuset
- Praktisk forsøksrekke med utgangspunkt i kommende reparasjon av Hyttstuggu og krutthuset
- Leskeprosess- Kaldt/varmt vatn

Framdriftsplan

- Høst/vinter 2013-14 laborietester
- Mai.14- ny brenning av feltovn og tillaging av praktisk forsøksrekke
- Sommer 14- reparasjon av Hyttstuggu og Skandsen

Røros i minus 40 grader

